

CARL LINDENBERG stál u zrodu specializovaných oborů

„Petschkové si mohli dopřát i luxusního autora a kurátora své sbírky (celin – pozn. aut.) – nebyl jím nikdo menší než předseda vrchního zemského soudu v.v. Carl Lindenberg, tehdejší papež německých filatelistů.“

Jaroslav Ježek v článku „Sbírka celin bratří Petschků“ ve Filatelii 17/73, v části článku o publikaci Lindenbergově a Kalckhoffově „Německo. Sbírka celin bratří Petschků“.

„Carl Lindenberg je jedním z nejvýznamnějších a nejproduktivnějších badatelů na poli německé nauky o poštovních známkách.“

Bungerz, „Velký lexikon filatelie“, 1923

Úvodem

Před několika měsíci jsem zavěsil na naše webové stránky profil dr. Franze Kalckhoffa, významného filatelisty, který se zasloužil o specializované obory a stal se příkladem pro jejich sbírání i v našich krajinách. Proč tomu bylo tak, se můžeme jen dohadovat. Domnívám se, že svou činností a svými pracemi překročil hranice Německa. Dosah jeho vlivu byl obdivuhodný.

Dalším významným sběratelem, který se věnoval sběratelsky i publicisticky specializovaným oborům koncem 19. a začátkem 20. století byl neméně významný Carl Lindenberg. I když byl všeobecně známý, zůstal trochu ve stínu Kalkckhoffa, i když byl o 10 let starší než tento jeho žák (Carl Lindenberg se narodil 1. 5. 1850, o měsíc dřív než rakouská poštovní známka). Budiž zaznamenáno, že Kalckhoff se o Lindenbergovi vždy s úctou vyjadřoval jako o svém „mentorovi“. Do podvědomí veřejnosti se dostali případem Georges Fouré, filatelisty a padělatele francouzsko-německého původu, který ruku v ruce pomohli přímo vědecky odhalit. Zájemce odkazují na podrobný popis tohoto zajímavého případu na adrese http://de.wikipedia.org/wiki/Georges_Four%C3%A9. Rád bych jej detailně popsal, ale detailní rozbor by přesáhl cíl tohoto článku.

I když byl a je Lindenberg v podvědomí i našich specializovaných sběratelů, otázkou zůstává, proč na naše české filatelisty nezapůsobil jako Kalckhoff.

Jedno vysvětlení se naskytá v jeho rozsáhlé publicistické činnosti. Většina prací se týká německých artefaktů. Je to ten důvod? Navíc řady filatelistů opustil poměrně brzo (rok 1928). Kalckhoff mnohem později. Co však s jistotou můžeme říci: první generaci československých filatelistů ovlivnil i jinak. Jaroslav Ježek se zmiňuje i o Jaroslavu Lešetickém, který se stylizoval i do podoby Lindenbergovy. Jak ve shora zmíněném článku píše: „Jen tak mimochodem – překvapila mně podoba mezi Lindenbergem a naším J. Lešetickým. Tatáž zasněnost pohledu – a tatáž úprava kníru a plnovousu. Myslím, že náš poněkud mladší vrstevník viděl v Lindenbergovi svůj vzor“.

Stojí za to se o Lindenbergovi zmínit a přiblížit nám po mnoha letech tuto osobnost, která stála

u zrodu specializovaných oborů a intenzivně se jim věnoval (zprvu jako jiných razítkům na známkách, později celinám). I fakt, že s Kalckhoffem zmapoval sbírku bratří Petschků stojí za to, abychom si jej připomněli. Ke sbírce bratří Petschků a jejich osobnostem se zcela jistě dostaneme v některém z pozdějších článků.

ŽIVOT C. L.

CARL LINDENBERG (1. 5. 1850, Wittenberge – 13. 7. 1928, Berlín) byl německý právník a jeden z nejvýznamnějších německých filatelistů. Byl vynikajícím autorem filatelistické literatury a jeho speciálním oborem byly celiny. Je po něm pojmenována Lindenbergova medaile („Lindenberg-Medaille“).

Lindenberg pocházel ze staré pruské úřednické a důstojnické rodiny. Na svět přišel v rodině Johanna Karla Heinricha Gottlieba Lindenerga (1819 – 1877), daňového rady pruské finanční správy, a Henriethy Betty, rozené Modinger (1817 – 1881). Svou sběratelskou dráhu začal v sedmi letech, ve věku 17 let jeho sbírka obsahovala již 1400 známek, razítka a celiny. Svě mládí prožil ve Wittenberge, Berlín a Poznani. V Poznani studoval od roku 1869 v Poznani. Vykonal jednoroční vojenskou službu a pokračoval ve studiu. Jako voják nebyl na frontě, hlídal francouzské zajatce. Jako právník vykonával řadu funkcí - od okresního soudce až k vrchnímu zemskému presidentovi. Byl i kandidátem na pruského ministra spravedlnosti.

Lindenberg byl dvakrát ženat. Jeho první ženou byla Otilie, rozená Boy (zemřela v roce 1916). Z prvního manželství měl dvě dcery a dva syny. Jeho syn Paul se potatil a následoval jej ve filatelistickém sbírání a bádání. Jeho druhou ženou byla Ellen, rozená Backmeister. S ní měl dvě dcery (Renate, nar. 1920 a Marii, nar. 1921).

FILATELISTICKÝ ŽIVOT

Od svých dvaceti let začal publikovat filatelistické články, zejména v časopise „Deutsche Briefmarken-zeitung“ anebo Senfových „Illustriertes Briefmarken-Journal“ či „Mitteilungen des Berliner Philatelisten – Klubs“. Jeho pseudonymy byly „D. R.“ anebo „D. Richter“. vedl i filatelistický časopis „Der Deutsche Philatelist“.

Byl i radou a kurátorem v Kuratoriu Říšského poštovního muzea v Berlíně, a to od roku 1884, kdy nastoupil po zemřelém strýci tajném radovi Juliu Mödingerovi. V Říšském poštovním muzeu vybudoval filatelistické sbírky. Během této činnosti věnoval muzeu i své sbírky. Tuto činnost ukončil v roce 1899, později se funkce zhostil nakrátko v letech 1918 a 1919. V mezidobí začal intenzivně sbírat a nakupovat celiny a věnoval se klubové filatelii.

Stál u zrodu známého filatelistického klubu v Berlíně („Berliner Philatelisten-Klub v. J. 1888“) a stal se jeho prvním prezidentem. Stal se jím 16. 1. 1888. V této funkci zůstal až do 31. 12. 1902. Vzdal se jí, neboť v té době musel pracovně opustit Berlín.

Je jistě zajímavé, že druhým předsedou byl jeho přítel Franz Kalckhoff (11. 1. 1903 – 31. 12. 1907). K založení tohoto významného klubu, který přesáhl hranice Německa došlo v restauraci Adelung und Hoffmann, Leipzigerstrasse 14, Berlín (18. 1. 1888). Za hlavní cíle si stanovil vědecké výzkumy ve filatelii a přínos filatelistické literatury. Klub existuje dodnes a schází se

v hotelu Sylter Hof na Kudammu 114-116 v Berlíně. Není bez zajímavosti uvést, že předchůdcem tohoto klubu byl v roce 1877 pokus šesti filatelistů, mezi ně patřil kromě Paula Lietzowa i nechvalně proslulý Georges Fouré (název jejich spolku, který se neujal, byl Verein für Briefmarken zu Berlin).

Pokus učinil i Lindenberg s Kalckhoffem, když založil v roce 1884 Deutscher Verein für Philatelie, pokus byl úspěšný jen krátkou dobu.

Významně proslul při odkrytí velké padělatelské aféry Georges Fouré (viz shora), kterou odryli společně s přítelem Franzem Kalckhoffem.

Lindenberg měl rozsáhlou sbírku celin a velkou sbírku filatelistické literatury. Ve věku 75 let prodal obě sbírky bratrům Petchkům. K jeho smrti vydal obchodník se známkami Philipp Kosack ve svém časopise „Berliner Briefmarken -Zeitung“ (31. 7. 1928, sešit 7) vyčerpávající nekrolog. K 100. výročí smrti C. L. napsal i rozsáhlý článek jeho souputník dr. Franz Kalckhoff („Wie ich Carl Lindenberg sah“, Berliner Philatelisten-Klub č. 8 z 1. 5. 1950).

HLAVNÍ DÍLA

- . Grosses Handbuch der Philatelie – Velká příručka filatelie
- . Katalog der Marken des Reichspostmuseums – Katalog známek Říšského poštovního muzea
- . Die Briefumschläge der deutschen Staaten von 1892 bis 1895 – Obálky německých 1892 – 1895
- . Die Briefmarken von Baden, 1894 – Poštovní známky bádenska, 1894
- . Ganzsachen-Katalog des Verlages Gebrüder Senf, 1911 – Katalog celin vydavatelství bratrů Senfových, 1911
- . Die Ganzsachensammlung der Brüder Petschek, Band I (A bis L) – Sběrka celin bratří Petschků, svazek I (A až L)

Za zmínku stojí i další publikace : Briefumschläge von Lübeck, Thurn-Taxis, Mecklenburg-Schwerin und M- Strelitz, des Norddesutcschen Postbezirkes, Oldenburg, Hamburg, Bremen, Sachsen, Hannover, Württemberg, Preussen, der deustchen Reichspost. řada publikací zůstala nedokončena (např. Vittinghef u. Anbeiser von Teltz begonnenes Grosses Handbuch er Philatelie aj.).

OCENĚNÍ

Za svou činnost byl během svého života, ale i po něm, oceněn řadou ocenění. V roce 1969 vydal Lichtenštejn v sérii „Pionýři filatelie“ známku s jeho portrétem (viz ilustrace – Mi 512).

1895 Čestný člen Braunschweigerského spolku sběratelů poštovních známek

1895 Čestný člen Bavorského filatelického spolku v Mnichově

1898 Čestný předseda Berlínského filatelického klubu

1904 Čestný člen Berlínského spolku sběratelů celin z 1901

1905 Zrod „Lindenbergovy medaile“ na jeho počest (medaili vytvořil rytec Max von Kawaczynski)

Tato cena byla před I. světovou válkou nejprestižnější filatelickou cenou, znovu se po poválečné přestávce udělovala o roku 1920 až do roku 1943 a byla obnovena opět v roce 1981. Stále je významnou cenou vedle dalších cen – Crawford Medal, Lichtenstein Award, Lind Medal, Luff Award, Neinken Medal a Newbury Medal.

1922 Udělení stříbrné spolkové medaile spolku „Erstes Vaterländischen Verein der Briefmarkensammler“ v Budapešti

1926 Čestný člen IPHV v Berlíně

1928 udělena Medaile rakouské jednoty

Zdroje:

www.wikiwand.com/Carl_Lindenberg

Psáno pro a přidáno na portál www.kf0015.cz

1. 4. 2016

Autor: Ivan Leiš